

Поезија је чуварка језика

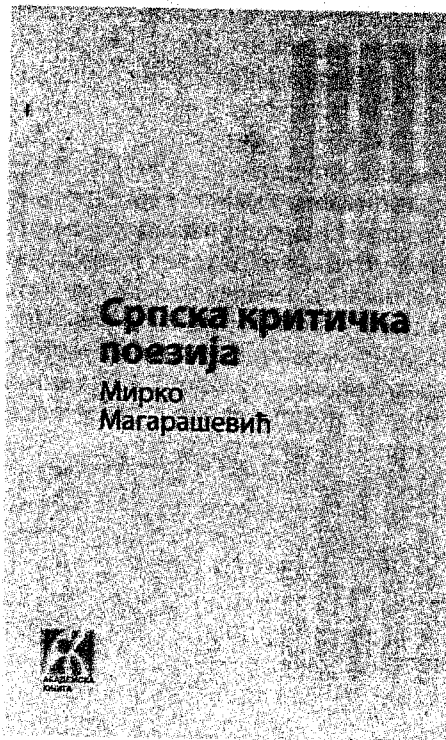
Друштво у коме опада улога поезије – постаје друштво ниске културе, каже Мирко Магарашевић, аутор књиге „Српска критичка поезија”

Критичка свест, истиче Мирко Магарашевић, песник, књижевни критичар, преводилац, аутор петнаестак песничких књига, потреба је за модерним. Изоштрена свест, као израз песничког сензибилитета. Строго и свесно тражење модерног свим енергијама и моћима песничког језика. Откривање новог у старом и оног што може бити и бива вечно у пролазном. Модерност поезије увек је нешто више од онога што од ње очекујемо у датом времену. Повишена критичка свест требало би да обезбеди одређен ступањ модерности поезије, као што би снижена, нужно, морала да води ка нижем, мање модерном песничком изразу.

„Академска књига” из Новог Сада објавила је књигу есеја Мирка Магарашевића, под насловом: „Српска критичка поезија”.

Поезија, каже Магарашевић, чуварка је језика и културног освешћења. Без поезије, језик би, као медијум културе, био упрошћен, сведен на просте, вербалне формуле, политичке паролe, језичке поштапалице, демагошке фразе, удаљавање од смисла! Друштво у коме опада улога поезије – постаје друштво ниске културе, друштво у ком владају лаке језичке форме, узречице и ограниченост видова међуљудских размена емотивних и духовних вредности. У таквим друштвима пробуђена критичка свест изоштрава језичке набоје песме, чини песму способнијом да искаже – више.

Миодраг Павловић, Љубомир Симић, Милован Данојлић, Гојко Ђого и Раша Ливада, сматра Магарашевић, и надаље остају, веома значајни српски песници у широким просторима митског, архетипског и националног искуства. Јован Христић је био и остаје водећи српски песник

модерног неокласицизма. Песник Миодраг Станисављевић, осим високих критичких домета у својој поезији, увек ће се читати и као изузетно елегични лирничар. Непомирљиви пркос у поезији Небојше Васовића и Немање Митровића не умањује лирску фантазмагорију њихове изузетне поезије. Почетком осамдесетих пробуђена критичка свест Србе Митровића и позно побуђена код Миленка Д. Јовановића, не удаљава ове песнике од високог места које им поуздано припада у мерима српског урбаног песništва. Само до одређене границе, нешто слично може се просудити и о поезији Душка Новаковића који, никада није непосредно критичан, већ је његова критичност увек аутоиронична, знатно одређенија, а тиме и много убедљивија. Критичност открива се у поезији Милана Ђорђе-

вића и Ненада Милошевића, чији је допринос српском урбаном песничштву и видљив и знатан.

Дуга еволуција критичких и сатиричних тонова у поетици Предрага Чудића и Ибрахима Хаџића, додаје Магарашевић, ничим не оспорава њихову врхунску пријемљивост за ону врсту лиризма која је блиска Станисављевићевој, и то овој двојци песника иде у прилог. Хаџићу још израженије него Чудићу. Трагизам опсесивне демоничности у целокупној поезији Новице Тадића толико претеже над њеним сасвим имплицитним критичким тоновима, да их скоро сасвим потиरे. Субјективни лиризам Марије Кнежевић тек бива повремено пробијен критичким тоновима да би том лиризму донео изненађујућу дубину. Песничко место Драгана Стојановића заузима посебан положај у овој теми, утолико више што је професор Стојановић годинама тихо и скоро стидљиво објављивао свој лирски исказ у ком је његов, до данас једини озбиљнији критичар Саша Радојчић.

Што се тиче имена наших српских критичара, оних најистакнутијих, не само када је реч о ставовима према феномену критичке поезије, морамо им одати, сматра Магарашевић, дужно признање. То су Предраг Палавестра, Павле Зорић, Предраг Протић, Богдан А. Поповић, Јасмина Лукић, али и Миодраг Павловић са својеврсне позиције песника-критичара. Трагом таквог искуства кренуо је и Љубомир Симић. Сваки од њих, на свој начин, знао је да слободна реч у неслободном времену има далекосежну и много већу вредност од оне коју смо склонили да јој уобичајено придајемо када проговара у времену које тој речи, откривалачкој и критичкој, ничим и ништа не прети.

З. Радисављевић